

Regionale Landschappen in Vlaanderen

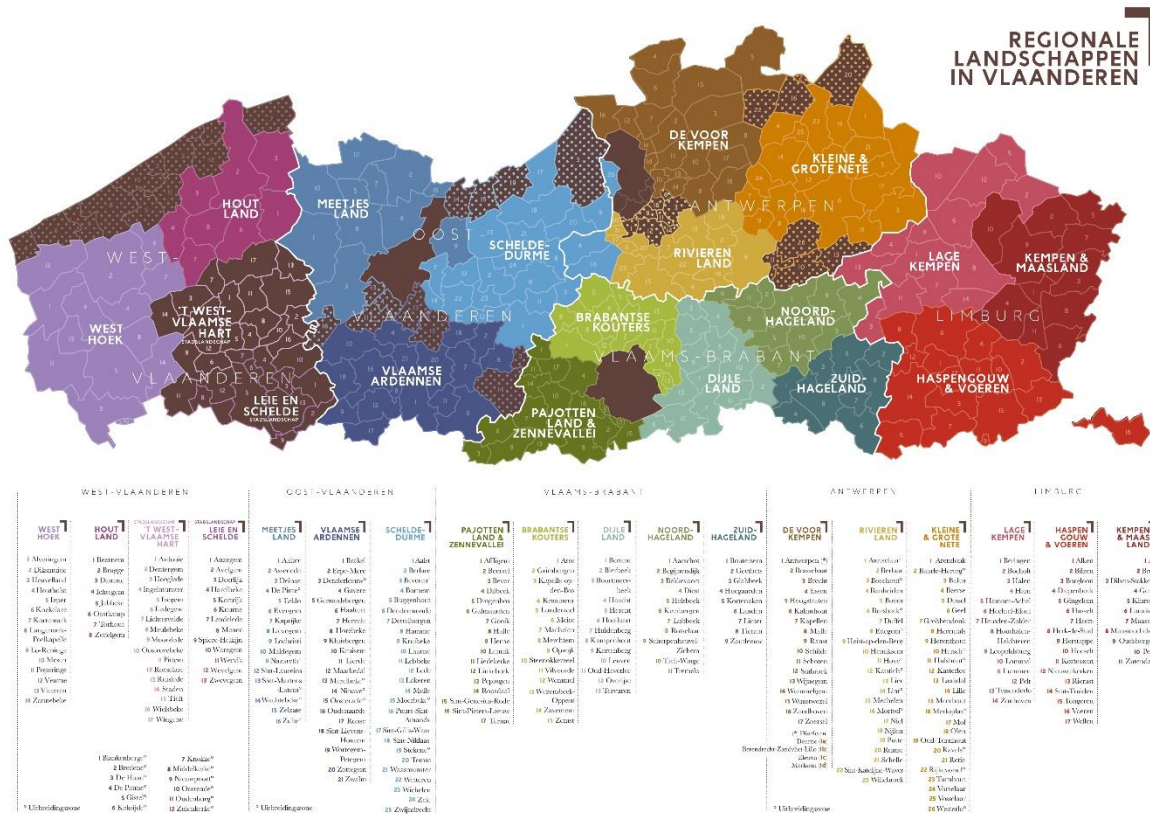
Regionale Landschappen zijn organisaties die werken in een **streek met een eigen identiteit** en met specifieke natuur- en landschapswaarden. In Vlaanderen zijn er **16 regionale landschappen** gesubsidieerd door de provincies en jaarlijks lidgeld van de gemeenten. We werken allen volgens een zelfde organisatiemodel, meer bepaald een **vzw**, waarin lokale en provinciale besturen en alle actoren van de open ruimte vertegenwoordigd zijn en constructief samenwerken.

Regionale landschappen hebben opdrachten en verantwoordelijkheden vanuit **verschillende beleidsdomeinen en beleidsniveaus**. We maken de koppeling tussen beleid en noden enerzijds en tussen beleidsmakers en uitvoerders anderzijds. Zo werken we **verbindend**. In onze projecten rond natuur en landschap zetten we maximaal in op het creëren van draagvlak en het wven van een hecht natuurlijk en menselijk netwerk. We werken efficiënt, doelmatig en flexibel. Bovenal werken we geïntegreerd, omdat het landschap vele dimensies bevat die afstemming met tal van beleidsdomeinen vereist.

Regionale Landschappen vormen **platforms** waar we vanuit onze visie op een kwalitatief landschap samen met onze partners initiatieven nemen en maatwerk voor de streek leveren.

Missie Regionale Landschappen

Samen voor meer kwaliteitsvolle landschappen, geïnspireerd door het verleden en klaar voor de toekomst.

Visie Regionale Landschappen

Het belang van open ruimte is niet te onderschatten. Open ruimte is essentieel voor klimaatbuffering, biodiversiteit, voedselproductie en recreatie. Deze multifunctionaliteit maakt een geïntegreerde landschapsbenadering noodzakelijk. De complexiteit van processen die zich in open ruimte afspelen vraagt om **lokaal verankerde regisseurs** die van onderuit werken met een integraal landschapsperspectief. De regionale landschappen vervullen die rol, als spelverdeler in de regiowerking rond plattelandsbeleid, natuur en landschap. Wij maken de match tussen het Europese, het Vlaamse en het provinciale beleid en lokale of regionale initiatieven. Wij leggen linken tussen diverse beleidsdomeinen. Enkel een interbestuurlijke en integrale aanpak zorgt voor een duurzame open ruimte met landschappen waar mensen zich verbonden voelen.

Hiervoor werken regionale landschappen samen. Wij overleggen structureel met partners en zoeken nieuwe partners voor thema's die de werking verbreden. Als 'Vlaamse Landschapsmeesters' delen wij onze deskundigheid in netwerken, op fora en symposia en zetten deze in om onze visie op het landschap verder te ontwikkelen en in de praktijk te brengen. Het **unieke organisatiemodel** van de regionale landschappen, waarin besturen en middenveld samenwerken, maakt dit mogelijk en is het waard duurzaam decretaal verankerd te worden.

Regionale landschappen dragen bij aan een **gecoördineerd beheer van het landschap**. Wij zoeken een evenwicht tussen verschillende partijen. Wij ondersteunen de betrokkenheid van de inwoners en ontzorgen gemeenten van hun toegenomen bevoegdheden. Dat alles doen wij om het landschap te ontwikkelen voor de samenleving van nu en in de toekomst.

Dankzij het gecoördineerde beheer en de werking van onderuit kunnen wij landschappen robuust maken, dus bestand tegen een stootje. In **robuuste landschappen** is er een ecologisch evenwicht en speelt de natuur een belangrijke rol, in de opvang van CO₂ en waterbeheersing.

Regionale landschappen werken aan het creëren van **groenblauwe netwerken**. Wij streven naar een goede ecologische toestand van alle beekvalleien. Het doel is om onze valleisystemen, samen met alle actoren van het buitengebied, verder uit te bouwen als ecologische corridors en klimaatbuffers tegen verdroging, overstromingen en erosie, van bron tot monding. Daarbij bouwen we bruggen tussen overheden, sectoren en organisaties. We zoeken naar verenigde krachten met aangelanden, landbouwers, natuurbeschermers en waterbeheerders. Via het realiseren van voorbeeldprojecten zetten ze in op extra draagvlak, communicatie en kennisoverdracht.

De uitdagingen op het vlak van klimaat, ruimtelijke ordening en biodiversiteit vragen om een gedurfd en een dwingend beleidskader. Datzelfde geldt specifiek voor de ontwikkeling van het landschap op lange termijn. Voor de regionale landschappen is het **drietrapmodel** het uitgangspunt, dat een decretale basis nodig heeft en een solide, gedifferentieerde financiering. De basis vormen de **regionale landschappen**, die gebiedsdekkende platforms vormen en werken op het snijvlak van natuur, landschap, recreatie, erfgoed en streekidentiteit. Op de basis staan twee pijlers. De eerste vormen **landschapsparken**, duidelijk afgebakende gebieden met een meer dan gemiddelde natuur- en landschapswaarde. Het landschapspark is een kwaliteitslabel, geen organisatorische eenheid. De **nationale parken vormen de tweede pijler**: echte natuurreservaten met een flinke omvang en een internationale uitstraling.

Verankerd in de streek en verbonden met gemeenten, provincies, Vlaanderen en Europa **verbinden** regionale landschappen partners en inwoners met het landschap en brengen wij hen samen om dat landschap hedendaags en duurzaam vorm te geven.

Projecten voor biodiversiteit door Regionale Landschappen

Natuur in Vlaanderen is niet beperkt tot natuureservaten maar vind je overal in het landschap. Daarom zetten Regionale Landschappen natuurprojecten op met **versterking van leefgebieden, groene stapstenen en verbindingen voor waardevolle fauna en flora**. In heel wat gemeenten werken we samen aan de uitvoering van actieplannen met maatregelen voor specifieke planten- en diersoorten. Gemeenten, verenigingen, inwoners, landbouwers en jagers kunnen bij de Regionale Landschappen terecht voor adviesverlening en ondersteuning bij concrete acties.

Het Regionaal Landschap is het **aanspreekpunt voor landschapszorg** in elke streek. Iedereen kan er terecht met vragen over de aanleg en het beheer van boomgaarden, hagen, poelen... of over natuurvriendelijke inrichting van een perceel, subsidiemogelijkheden of vergunningen. Ook in verband met historisch waardevolle sites zoals (kasteel) parken, grafheuvels, tuinwijken... krijg je een deskundig advies. Bij elk advies en elke inrichting houden we rekening met cultuurhistorische landschapswaarden en mogelijkheden voor natuurrecreatie en -educatie. Bij aanplantingen werken we met streekeigen bomen en struiken.

Projecten voor bijen door Regionale Landschappen

Bijen hebben het moeilijk. Versnippering van het landschap, intensivering van landbouw, monocultuur, doorgedreven gebruik van pesticiden en ziekte verzwakken onze honingbij en de meer dan 350 andere soorten bijen en hommels in onze streken. Bijen zijn een goede indicator voor de kwaliteit van het leefmilieu. Ze hebben een waaier van bloemen nodig die nectar en stuifmeel leveren. Sommige zijn generalisten, andere hebben specifieke planten nodig als voedselbron of specifieke elementen in het landschap om zich voort te planten en te overwinteren. Bijen zijn daarenboven op verschillende vlakken belangrijk in ons landschap: ecologisch, economisch en cultuurhistorisch. Doordat het probleem dat bijen treft veel variabelen kent is het antwoord ook niet eenduidig. Wel kunnen tal van eenvoudige maatregelen genomen worden die de algemene conditie en weerbaarheid van bijen populaties ten goede komen. Hagen, houtkanten, bermen, hooilanden, akkers, straat- en laanbomen, parken, tuinen zijn allemaal elementen waar bloemen voorkomen die interessant kunnen zijn voor bijen. Gemeenschappelijk probleem van de verschillende groepen bijen is versnippering en kwaliteitsverlies landschap (aanbod nectar- en stuifmeelrijke bloemen in ruimte en tijd).

Regionale Landschappen trachten in al hun projectwerking de problematiek van bijen mee te nemen en de biodiversiteit (ook voor de bijen) te verhogen. Imkers spelen hier een belangrijke rol 'als ambassadeur voor bijen op het platteland'. Enkele jaren geleden tekenden verschillende gemeenten het charter 'bijvriendelijke gemeente' van de Vlaamse Overkoepelende Imkerverenigingen (Koninklijke Vlaamse Imkerbond, Algemene Vlaamse Imkervereniging, Vlaams Nederlandse Imkerfederatie en Federaal Imkerverbond). Heel wat gemeenten werkten met hun regionaal landschap samen een sensibilisatietraject uit en realiseerden op terrein (voorbeeld)projecten voor (wilde) bijen en hun habitat. Elk regionaal landschap werkt op maat van zijn streek. Kleinere lokale projecten m.b.t. bijen werden reeds gerealiseerd en/of worden opgestart.

